

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2014

Μάθημα: ΙΣΤΟΡΙΑ

**Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τετάρτη, 4 Ιουνίου 2014
08:00 – 11:00**

1. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **έξι (6)** σελίδες και **τρία (3)** μέρη.
2. Να απαντηθούν **ΟΛΕΣ** οι ερωτήσεις και των τριών (3) μερών.

ΜΕΡΟΣ Α΄

(20 μονάδες)

- A1.** Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:
- α.** Το 1981 η Ελλάδα έγινε πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ).
  - β.** Το ανεπτυγμένο πιστωτικό σύστημα και η νομοθεσία που ευνοούσε την απρόσκοπτη λειτουργία της αγοράς στην Αγγλία συνέβαλαν στην εκβιομηχάνιση της παραγωγής της χώρας.
  - γ.** Η Σοβιετική Ένωση, η Ινδία και η Κίνα δεν υπέγραψαν τη Συνθήκη του Αγίου Φραγκίσκου το 1951.
  - δ.** Με τη Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων το 1856, ο Εύξεινος Πόντος κατέστη ουδέτερη θάλασσα, απαλλαγμένη από πολεμικά σκάφη.
  - ε.** Η «εαρινή επίθεση», που εξαπέλυσαν οι Ιταλοί κατά της Ελλάδας το Μάρτιο του 1941, έπληξε τις ελληνικές δυνάμεις.
  - στ.** Το 1918 η επαναστατική κυβέρνηση της Ρωσίας δέχτηκε τους γερμανικούς όρους και υπέγραψε το Σύμφωνο Μολότοφ-Ρίμπεντροπ.
  - ζ.** Με την εκλογική επικράτηση του Βενιζέλου το 1928, φάνηκε να σταθεροποιείται οριστικά στην Ελλάδα το πολίτευμα της προεδρευόμενης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.
  - η.** Πρώτος νεκρός του Αγώνα 1955–1959 ήταν ο Μιχαλάκης Καραολής.
  - θ.** Το δοτό Σύνταγμα, που καθορίστηκε από τις Συμφωνίες Ζυρίχης – Λονδίνου το 1959, παρείχε στον Τούρκο αντιπρόεδρο το δικαίωμα αρνησικυρίας (veto).
  - ι.** Η διεθνής ειρηνευτική δύναμη (UNFICYP) έφτασε στην Κύπρο, ως αποτέλεσμα του ψηφίσματος 186 του Συμβουλίου Ασφαλείας το 1964.

(10 x 1 = 10 μονάδες)

A2. Καθένα από τα στοιχεία της στήλης Β αντιστοιχεί με μια προσωπικότητα της στήλης Α. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της **στήλης Α** και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της **στήλης Β** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Δύο (2) προσωπικότητες της στήλης Α περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Κόνραντ Αντενάουερ	α. Γαλλική αντίσταση
2. Κωνσταντίνος Παπαρηγόπουλος	β. Επίστρατοι
3. Χο Τσι Μινχ	γ. Πραξικόπημα Χούντας στην Κύπρο
4. Βασιλιάς Κωνσταντίνος	δ. Πόλεμος του Βιετνάμ
5. Τζαβάχαρλαλ Νεχρού	ε. Εθνικός ιστοριογράφος
6. Κάρολος ντε Γκολ	
7. Δημήτριος Ιωαννίδης	

(5 x 2 = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(45 μονάδες)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. Τρίτος Κόσμος

(συγκρότηση, προβλήματα, επιδιώξεις)

β. Πρωτόκολλο Ανεξαρτησίας

(χρονικό πλαίσιο, περιεχόμενο, συνέπεια)

γ. Έκθεση Γκάλο Πλάζα, 1965

(λόγος υποβολής, περιεχόμενο, αντιδράσεις)

(3 x 5 = 15 μονάδες)

B2. Σε κείμενο έκτασης 220–240 λέξεων να παρουσιάσετε τις εξελίξεις από τη Συμμαχική εντολή κατάληψης της Σμύρνης το 1919 μέχρι και τη Συνθήκη της Λωζάννης το 1923. Στο κείμενό σας να εντάσσονται λειτουργικά οι πιο κάτω όροι/έννοιες:

διεθνής συγκυρία, δημοψήφισμα, ελληνοτουρκικός πόλεμος, διωγμός, κίνημα αξιωματικών, όροι Συνθήκης της Λωζάννης

(15 μονάδες)

B3. Σε κείμενο έκτασης 200–220 λέξεων να παρουσιάσετε την πολιτική που καθιέρωσαν οι ηγεμόνες της Ευρώπης το 1815, αξιολογώντας παράλληλα το ρόλο του Μέτερνιχ στην εξέλιξη των γεγονότων.

(15 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(35 μονάδες)

Προσοχή:

- Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα / στοιχεία.
- Η αντιγραφή αυτούσιων χωρίων από τις πηγές, χωρίς περαιτέρω επεξεργασία τους, αξιολογείται με μηδέν μονάδες.

Γ1.

(10 μονάδες)

Η στάση της Βρετανίας στο Κυπριακό αποτέλεσε οργανικό τμήμα της γενικότερης πολιτικής της στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή, που αποσκοπούσε να καλύψει μία ανάγκη της πραγματικά υπαρξιακή: την ίδια την επιβίωσή της ως Μεγάλης Δύναμης. Γι' αυτό πολέμησε η Βρετανία τόσο σκληρά· και μόνον έτσι –λαμβάνοντας υπ' όψη την μονομανία των κυβερνήσεων της εποχής για τη θέση τους στη Μέση Ανατολή– μπορεί να εξηγηθεί η εμμονή της καλύτερης δημοκρατίας της υφηλίου στην άρνηση στοιχειωδών ελευθεριών για την Κύπρο (π.χ. φιλελεύθερων Συνταγμάτων που δίνονταν σε άλλες αποικίες) ή ο απόλυτος χαρακτήρας της αντίδρασής της στον ενωτικό αγώνα. Εξ άλλου, προσπαθώντας να διατηρήσει τη θέση του στη Μέση Ανατολή, το Λονδίνο αισθανόταν υποχρεωμένο να βασιστεί στην υποστήριξη της Τουρκίας, την οποία δεν έπρεπε να δυσареστήσει με αφορμή την πολιτική εξέλιξη της Κύπρου.

Πηγή: Ευάνθης Χατζηβασιλείου, «Ο τελευταίος ελληνικός απελευθερωτικός αγώνας: Κύπρος, 1954-1959. Βασικοί άξονες και προοπτικές μελέτης», στο συλλογικό τόμο *Κύπρος. Αγώνες ελευθερίας στην ελληνική ιστορία*, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2010, σ. 277

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Σε ποια περίοδο και σε ποιο πολιτικό ζήτημα της κυπριακής ιστορίας αναφέρεται το πιο πάνω παράθεμα;

(2 μονάδες)

β. Πώς δικαιολογεί ο συγγραφέας τη στάση που τήρησε η Μεγάλη Βρετανία απέναντι στο ζήτημα αυτό;

(4 μονάδες)

γ. Να αναφέρετε δύο (2) παραδείγματα στο διπλωματικό επίπεδο όπου φαίνεται «ο απόλυτος χαρακτήρας» της αντίδρασης της Μεγάλης Βρετανίας στο ζήτημα αυτό, κατά την περίοδο 1950–1958.

(4 μονάδες)

Γ2.

(10 μονάδες)

Γελοιογραφία της εποχής από το σατιρικό περιοδικό *Νέος Αριστοφάνης*.

Πηγή: *Έλληνες Πολιτικοί*, τόμος ΙΔ', Επτά Ημέρες – Η Καθημερινή, Αθήνα 1996, σ. 84

Αφού παρατηρήσετε με προσοχή τη γελοιογραφία της προηγούμενης σελίδας και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να περιγράψετε την εικόνα (πρόσωπο, χώρος, δράση, αντικείμενα).
(2 μονάδες)

β. Να εξηγήσετε πώς συνδέεται το περιεχόμενο της γελοιογραφίας με τα οικονομικά μέτρα του Χαρίλαου Τρικούπη και ποια ήταν η κατάληξη της πολιτικής αυτής.
(4 μονάδες)

γ. Να αναφέρετε μία αντίστοιχη διεθνή οικονομική κρίση του 20ού αιώνα καθώς και τις οικονομικές και κοινωνικές της συνέπειες.
(4 μονάδες)

Γ3. (15 μονάδες)

- I. Δήλωση του Στάνλεϊ Μπόλντουιν, αρχηγού του Συντηρητικού Κόμματος της Βρετανίας, στο υπουργικό συμβούλιο, στις 29 Νοεμβρίου 1933, έξι εβδομάδες από τη μέρα που ο Χίτλερ είχε διατάξει τη γερμανική αντιπροσωπεία να εγκαταλείψει τη Συνδιάσκεψη Αφοπλισμού:

Αν δεν είχαμε καμιά ελπίδα να επιτύχουμε κάποιο περιορισμό εξοπλισμών, θα είχαμε κάθε λόγο να ανησυχούμε με την κατάσταση, όχι μόνο για την αεροπορία, αλλά και για το στρατό και το ναυτικό. (Η Βρετανία) κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια για να θέσει σε εφαρμογή ένα σχέδιο αφοπλισμού στο οποίο θα συμπεριλαμβανόταν και η Γερμανία.

Πηγή: Henry Kissinger, *Διπλωματία*, Εκδόσεις Λιβάνη, Αθήνα 1995, σ. 327

- II. Δήλωση του Γερμανού Γιόζεφ Γκέμπελς, υπεύθυνου της προπαγάνδας του Χίτλερ, κατά την παραμονή της ναζιστικής εισβολής στη Νορβηγία, τον Απρίλιο του 1940:

*Μέχρι τώρα έχουμε κατορθώσει να αφήσουμε τον εχθρό στο σκοτάδι σε ό,τι αφορά στους πραγματικούς στόχους της Γερμανίας, ακριβώς όπως πριν το 1932 οι αντίπαλοί μας στο εσωτερικό της χώρας ποτέ δεν μπόρεσαν να καταλάβουν πού πηγαίναμε ή ότι οι υποσχέσεις που τους δίναμε δεν ήταν παρά ένα τέχνασμα... [...] Ακριβώς το ίδιο έγινε και με την εξωτερική πολιτική μας... Το 1933, ο Γάλλος πρωθυπουργός θα έπρεπε να είχε πει (κι αν ήμουν εγώ στη θέση του θα το 'λεγα): «Ο νέος καγκελάριος του Ράιχ είναι αυτός που έγραψε το *Mein Kampf**, μέσα στο οποίο λέει αυτά κι αυτά. Δεν μπορούμε να έχουμε έναν τέτοιο άνθρωπο κοντά μας. Είτε παίρνει δρόμο είτε τους ορμάμε!». Δεν το έκαναν όμως. Μας άφησαν να περάσουμε μέσα από τη ζώνη κινδύνου και μπορέσαμε να αποφύγουμε όλους εκείνους*

τους επικίνδυνους σκόπελους. Κι όταν τα καταφέραμε κι εξοπλιστήκαμε καλά, καλύτερα από αυτούς, τότε μας κήρυξαν τον πόλεμο!

*Mein Kampf = Ο Αγών μου

Πηγή: Henry Kissinger, *Διπλωματία*, Εκδόσεις Λιβάνη, Αθήνα 1995, σ. 329–330

Αφού μελετήσετε με προσοχή τα πιο πάνω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α.** Να γράψετε με ποιον οργανισμό σχετίζεται το «σχέδιο αποπλισμού» που αναφέρεται στο παράθεμα I, πότε ιδρύθηκε ο οργανισμός αυτός, δύο (2) επιδιώξεις του και δύο (2) λόγους που οδήγησαν στην κατάρρευσή του.
(6 μονάδες)
- β.** Ποιες θέσεις διατυπώνουν ο Στάνλεϊ Μπόλντουιν (παράθεμα I) και ο Γιόζεφ Γκέμπελς (παράθεμα II) σχετικά με το θέμα του αποπλισμού και πώς κρίνει ο δεύτερος τη στάση των αντιπάλων της Γερμανίας;
(4 μονάδες)
- γ.** Να παρουσιάσετε την άνοδο του ναζιστικού κόμματος στη Γερμανία, από το 1928 μέχρι την ολοκληρωτική επικράτησή του.
(5 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!